

Goed
Geïnformeerd

Goed Geïnformeerd

Kritische Essays uit Groot-Industralië

René Oudeweg

Paradosis

2025

René Oudeweg
Goed Geïnformeerd

Gepubliceerd door Paradosis

Copyright © 2025 Paradosis

Author: René Oudeweg

Coverdesign: René Oudeweg

ISBN: 9789403855240

NUR 600

Self-publishing platform: bookmundo.nl

Alle rechten voorbehouden

Inhoud

De Val van Schoof.....	9
De Grote Verdunning.....	11
De Holle Raderen van het Praatcircus.....	14
De Esthetiek van de Bulldozer.....	18
De Laatste Symfonie van As.....	21
Scharrelmens versus Massamens.....	24
Tesla, Narcisme en de Elektrificatie van het Ego.....	27
De Siliciumbelofte.....	32
Tegen het Koninkrijk van de Techniek.....	37
Faustische Deal.....	44
Faustische Deal II.....	47
Faustische Deal III.....	50
De Anti-civilisationaire These Heroverwogen.....	54
Het Grote Misverstand.....	61
Waarom Politieke Partijen Nooit Moe Worden.....	66
Waarom Het Nooit Meer Goed Komt met het Internet en Big Tech	69
De Georkestreerde Vergetelheid.....	73
De Tirannie van de Stoorstaal.....	76
Het Verloren Arcadië.....	81
Op de Rand van het Onkenbare.....	84
De Marmeren Maskers van het NOS Journaal.....	90
Het Gemis aan Affectieve Intelligentie in het NOS Journaal.....	92
Het Kan Wèl.....	95
De Ongepaste Oproep tot Onwankelbaar Optimisme.....	97
Een Land van Verstillig.....	101
De Nederlandse Constitutionele Monarchie.....	104
Taal Grijpt Altijd In.....	108
De Laatste Stuiptrekking van de Psychiatrische Macht.....	111
De Stem van de Onzichtbaren.....	116
De Waanzin van de Dwang.....	118
De Witte Hel.....	122
Straffeloosheid in het Hart van de GGZ-crisis.....	125
Het Zwarte Gat van het Onbesliste.....	129

Een Eerbetoon aan de Heilige Onkreukbaarheid van de Thorbeckeprijs.....	132
Nederland als Bureaucratisch Angstregime.....	135
Doorwerken tot de Apocalyps.....	138
Het Nationaal AI-Plan.....	141
De Onmogelijkheid van de Stemgang.....	144
Waarom Politiek Bedrijven Geen Zin Meer Heeft.....	149
Guy Debord en het Parlementarisme.....	153
Tegen het Parlementarisme.....	155
D66: Regenboogsekte op weg naar de Derde Kamer.....	159
Het Laatste Vaandel van de Lamentabelen.....	162
Kenniswaardigheid.....	164
De Regenboogretoriek van Rob Jetten.....	167
Wanneer Glas Moet Breken.....	170
D66: het Wellnesscentrum Voor Morele Superioriteit.....	172
Waarom Je Je Stem Niet Moet Weggeven.....	174
Het Verdwijnen van een Digitale Agora.....	177
Aanklacht tegen het Haagse karkas.....	181
De Dictatuur van de Middelmaat.....	183
Een Tirade tegen Oranje.....	186
De Geslepen Koudheid van de Manager-Soldaat.....	188
Het Verval van de Mens in de 21ste Eeuw.....	191
Het Einde van het Semantische Tijdperk van de Ratio.....	193
De Mens als Misverstand: over Humanisme en Naturalisme.....	197
De Herwaardering van het Vuur in Huis.....	205
De Machine die ons Leegvreet.....	210
De Laatste Adem van een Tijdperk — Een Oproep tot Hergeboorte.....	212
De Mythe van de Polder.....	215
Het Land Zonder Mogelijkheid.....	219
Het Zieltogende Westen.....	223
Europa: Mausoleum van een Dode Cultuur.....	226
Nederland is Geen Rechtsstaat.....	228
Requiem voor Nederland.....	232

De Val van Schoof

Er zijn valpartijen die met grandeur gepaard gaan, met retoriek en revolte. De val van Schoof I was er daar niet een van. Die gleed, haast onmerkbaar, van de trap af — in grijze pakken, in beleidsnotities, in jargon. Geen tragiek, geen ironie, slechts een kabinet dat precies kreeg wat het verdiende: niets.

Dick Schoof, de man die met de allure van een archiefkast tot premier werd gepromoveerd, had nooit het plan gehad om een volk te inspireren. Hij was de incarnatie van procedure, een ex-veiligheidschef met het charisma van een printermenu. Zijn kracht lag niet in visie, maar in de overtuiging dat als je genoeg regels volgt, de realiteit zich wel aanpast.

Zijn optreden als minister-president leek meer op een bijlage bij een memo dan op leiderschap. Waar zijn voorganger Rutte nog kon glimlachen terwijl hij wegdraaide van verantwoordelijkheid, keek Schoof alleen maar glazig. Hij was geen man van het volk, maar van de verordening. Een bestuurslaag in mensenvorm. Een algoritme in driedelig grijs.

En zo was ook zijn kabinet: een onnavolgbare fusie van partijen die elkaar wantrouwden bij de koffieautomaat. VVD-ambtenarij, PVV-onvrede, BBB-antiliberalisme en NSC's bestuurlijke nostalgie. Samen regeerden ze met de vitaliteit van een bejaardenhuis tijdens een stroomstoring. De val kwam — hoe verrassend — over migratie. Wilders, die al maanden

zat te gluren naar de uitgang, gooide zijn radicale tienpuntenplan op tafel als een glas azijn in de soep. Toen niemand trek had, speelde hij verongelijkt de martelaar en verliet het toneel. Niet omdat hij verrast was, maar omdat het altijd al zijn plan was: besturen is saai, oppositie voeren veel leuker.

Schoof stond erbij en keek ernaar. Niet boos, niet verbaasd, maar simpelweg onthand. Alsof het draaiboek ineens ophield en niemand hem had verteld dat politiek ook zonder script moet kunnen.

Toen hij zijn ontslag aanbood bij de koning, sprak Schoof van een “onnodige breuk”. Dat was zijn enige analyse. Niet dat zijn kabinet inhoudsloos was. Niet dat zijn aanstelling een vergissing was. Nee — dat het jammer was dat anderen zich niet aan het draaiboek hielden.

En zo ging Dick Schoof ten onder zoals hij had geregeerd: kleurloos, klankloos, betekenisloos. Geen tragedie. Geen drama. Enkel de vaststelling dat je een ambtenaar wel een stoel kunt geven, maar nog geen richting, geen stem, en zeker geen land.

De Grote Verdunning

Nederland, ooit een land waar men de rede huldigde, lijkt vandaag te functioneren als een mengtafel waarop cultuur en intellect worden teruggeschroefd tot een zoetgevooid maar leeg achtergronddeuntje.

Erasmus zou zich in zijn graf omdraaien als hij zag hoe zijn nageslacht zich vermaakt met reality-tv, managementjargon en integratiecursussen. Het intellectuele leven, dat zich ooit verhief tot universele inzichten, wordt nu gedegradeerd tot een kleuterklas van identiteiten, quota en taalarmoede. De oorzaak? Massaimmigratie, dat fenomeen dat in de brochures als verrijking werd verkocht maar in werkelijkheid niets anders heeft gedaan dan het intellectuele kapitaal te verdunnen tot homeopathische onzin.

De universiteit als opvangcentrum

Waar de universiteit ooit een bastion van kritiek, dialectiek en durf was, fungeert zij tegenwoordig als opvangcentrum voor de taalarmoede van de global village. Het Engels dat men er spreekt is niet het Engels van Shakespeare, maar een afgematte pidgin waarin “research output” belangrijker klinkt dan inhoud. Hoogleraren schrijven papers die niemand leest, behalve andere hoogleraren, en studenten schrijven scripties die niemand begrijpt – ook zichzelf niet.

Massaimmigratie heeft de academie omgetoverd tot een Babel van spraakverwarring waar de enige gemeenschappelijke taal “projectsubsidie” is.

De teloorgang van de taal

Een volk dat zijn taal verslonst, verliest zijn geest. Met de komst van miljoenen nieuwkomers verdween de vanzelfsprekende beheersing van het Nederlands, en de elite vond dat wel gemakkelijk: men kon zich verschuilen in een steenkolenengels dat alle scherpte en nuance uit het debat filtert. Het resultaat is een samenleving waarin niemand elkaar nog begrijpt, maar waarin iedereen met een “inclusief” glimlachje doet alsof dat juist de bedoeling is. De taal is niet langer een instrument van denken, maar een decorstuk van beleid.

Politiek debat als multicultureel cabaret

In de Tweede Kamer heeft de klassieke redevoering plaatsgemaakt voor een soort multicultureel cabaret: korte soundbites, liefst in plat Engels of in simplistische slogans die zelfs een inburgeringscursusstudent kan nazeggen. Waar Thorbecke nog wetten ontwierp die generaties zouden dragen, produceert Den Haag nu vooral beleidsdocumenten die na een halfjaar alweer door de papierversnipperaars kunnen. Het debat is niet meer gericht op waarheid, maar op sentiment: tranen over

achterstanden, boosheid over discriminatie, en eindeloze herhaling van het mantra dat “diversiteit onze kracht is”. Dat de intellectuele zwakte onze zwakte is, wordt er zorgvuldig bij verzwegen.

Kunst en media in het tijdperk van de lelijkheid

Massaimmigratie heeft ook de kunstwereld veranderd. Musea worden drukker bezocht, maar vooral door schoolklassen die selfies maken bij Rembrandt.

Intellectuele kunstkritiek is vervangen door subsidietaaltjes over “representatie” en “intersectionaliteit”. Kunst moet niet langer prikkelen of verheffen, maar simpelweg bevestigen dat iedereen erbij hoort – ongeacht talent. In de media zien we hetzelfde patroon: de talkshow is de nieuwe agora, maar daar regeert de banaliteit. Waar ooit denkers en schrijvers aanschoven, zitten nu ervaringsdeskundigen die niets meer inbrengen dan hun eigen leed. De teloorgang van het intellect is compleet wanneer slachtofferschap meer autoriteit geniet dan argument.

De paradox van de tolerantie

Men noemt dit alles vooruitgang: een open samenleving die iedereen verwelkomt. Maar in werkelijkheid is het een samenleving die haar eigen intellectuele fundamenten verkwanselt. De paradox van de tolerantie is dat Nederland, door alles en

iedereen een plek te gunnen, zijn eigen geestelijke traditie heeft laten verdampen. Het resultaat is een natie zonder ruggengraat, een praatclub zonder taal, een universiteit zonder kennis.

Slot

De intellectuele teloorgang door massaimmigratie is niet het gevolg van kwade wil, maar van lafheid: de angst om vast te houden aan eigen standaarden. In plaats van nieuwkomers op te tillen naar het niveau van Erasmus, Spinoza en Multatuli, heeft Nederland zichzelf laten zakken tot het niveau van de laagste gemene deler. Zo werd het land dat ooit een baken was van denken, een poldermoeras van banaliteit. En in dat moeras verdrinkt langzaam, maar onverbiddelijk, het intellect.

De Holle Raderen van het Praatcircuit

Er zijn weinige mediaformaten die zo hardnekkig hun eigen irrelevantie weten te cultiveren als de Nederlandse talkshow. Avond na avond schuiven de vertrouwde gezichten aan de tafels van Op1, Jinek of Vandaag Inside. De variatie in decors, tune en presentatoren moet dynamiek suggereren, maar het

effect is dat van een gebakje in wisselende papiertjes: voorspelbaar zoet, oppervlakkig en nooit verzadigend.

De esthetiek van de middelmaat

De talkshow is bij uitstek het theater van de middelmaat. Niet omdat er niets te bespreken valt – de wereld brandt, ongelijkheid groeit, oorlogen stapelen zich op – maar omdat de structuur van het format zelf elk vuur dooft. Elke vraag is een cue, elke anekdote een opstapje voor een lach, elk conflict een dramaturgische bijsmaak die tijdig weer wordt weggemasseerd. Er wordt nooit werkelijk gedacht of gezocht, slechts gereproduceerd. De presentator is geen moderator van ideeën, maar een regisseur van luchtige fragmenten.

Chomsky en de propaganda van gezelligheid

Noam Chomsky zou het niet moeilijk hebben dit fenomeen te ontleden. In zijn analyse van de mediacultuur – denk aan Manufacturing Consent – legt hij bloot hoe massamedia functioneren als filtermachines: niet ontworpen om waarheidsvinding te maximaliseren, maar om een aanvaardbaar spectrum van meningen te produceren. In de Nederlandse context krijgt dit een typisch Calvinistisch-joviale variant: meningsverschillen zijn toegestaan, mits ze kunnen worden verpakt in een lach of een borrelnootje. Het conflict mag schuren,

maar nooit splijten. De talkshow is geen arena van democratische botsing, maar een gezellige polderpraat, waarin afwijking niet wordt onderzocht maar gladgestreken.

In Chomsky's termen is dit een consent factory: de kijker wordt bevestigd in de illusie dat hij alle perspectieven voorbij ziet komen, terwijl de werkelijk radicale stemmen – die de fundamenteën van macht, markt en media zouden bevragen – simpelweg niet worden uitgenodigd. Wat overblijft is een tableau van pundits, cabaretiers en BN'ers, die hun rol in dit consensusmechanisme moeiteloos accepteren, zolang de wijn koud staat en de exposure blijft stromen.

Het vermaak van irrelevantie

Daarmee raken we aan de grootste ironie van de Nederlandse talkshow: haar succes berust op haar irrelevantie. Nieuws wordt er niet gemaakt, inzichten niet gesmeed, verhalen niet uitgediept. Het programma vult niet het gat van onwetendheid, maar van verveling. De kijker weet dat hij na een uur talkshow niet intelligenter, maar hooguit gezelliger verdoofd is. Het is de infotainmentvariant van fastfood: een zoute hap die de illusie van verzadiging wekt en tegelijk de honger naar echte voeding negeert.

De morele luiheid van het format

Het vileine van dit alles is dat talkshows niet simpelweg mislukt zijn; ze zijn juist geslaagd in hun doel. Ze vormen een ritueel van collectieve afleiding, een cultureel infuus van mild spektakel dat kritisch denken dempt. Terwijl maatschappelijke ongelijkheid groeit en politieke complexiteit toeneemt, blijven talkshows als een perpetuum mobile van middelmatigheid draaien. Het is een vorm van morele luiheid die niet wordt herkend als zodanig, juist omdat ze verpakt is in luchtige gezelligheid.

Epiloog: de raderen malen door

Misschien is dat de meest cynische conclusie: dat de Nederlandse talkshow haar overbodigheid niet eens hoeft te verbergen. Iedereen weet het, en toch blijven we kijken. Zoals Chomsky zou zeggen: het systeem werkt niet ondanks zijn oppervlakkigheid, maar dankzij die oppervlakkigheid. De radertjes van het praatcircus blijven draaien, niet om licht te verspreiden, maar om duisternis te versluieren onder de warme gloed van studiolampen.

De Esthetiek van de Bulldozer

In de schaduw van neoliberale skyline's, waar glas de hemel snijdt en algoritmen de ademhaling van markten bepalen, is een nieuwe ideologische gestalte opgestaan. Ze heeft geen uniform nodig, geen vlag, geen marsmuziek. Ze rijdt in een Tesla, draagt een AirPods, en gelooft heilig in efficiëntie. Noem haar wat u wilt — post-liberaal, techno-populistisch, nationalist 2.0 — maar in haar kern herbergt zij iets ouds en gevaarlijks: rechts ondernemersfascisme.

Het is fascisme, ontdaan van het theater, maar niet van de honger naar orde. Het komt niet brullend binnen met laarzen, maar schuivend met spreadsheets en venture capital. Het gelooft niet in de macht van het volk, maar in de beslissende kracht van de ondernemer als visionaire heerser — een CEO als Caesar.

In deze wereldvisie is de ondernemer meer dan iemand die geld verdient. Hij is een held, een verlosser, een drager van de waarheid die bureaucratie en democratie slechts in de weg staan. De staat moet wijken, tenzij zij dient als springplank voor projectontwikkelaars, als schild voor fiscale optimalisatie, als stok om “de luiaard” van de sociale vangnetten te jagen.

Denken wordt management. Twijfel wordt zwakte. Onzekerheid wordt 'links'. En kunst, die ooit de spiegel van de samenleving was, wordt herleid tot 'onrendabel' en dus overbodig. In de wereld van rechts ondernemersfascisme is schoonheid dat wat verkoopt, waarheid dat wat scoort, en goedheid dat wat rendeert.

Dit nieuwe fascisme komt zonder boekjes. Het leest geen manifesten, het installeert platforms. Het gelooft niet in geschiedenis, alleen in data. Zijn leiders zijn geen retorici, maar startup-goeroes, libertaire denkers, vastgoedpauzen met quotes over "doorpakken". Ze hebben geen volk nodig, alleen gebruikers. Geen parlement, alleen aandelen.

Toch is de parallel met de oude fascismen onmiskenbaar. Er is de verheerlijking van kracht, van snelheid, van concurrentie. Er is de angst voor het zwakke, het afwijkende, het trage. Er is de wil om de mens om te vormen tot productieve eenheid — of hij wil of niet. Niet via knoet en concentratiekamp, maar via burn-out, data-extractie, en flexcontract.

Rechts ondernemersfascisme heeft een hekel aan complexiteit. Het wil geen lange debatten, geen ethische aarzelingen, geen traagheid van zorgvuldigheid. "De markt lost het op." "We bouwen er gewoon overheen." "Anders ga je toch weg?" Alles

moet snel, schaalbaar, en 'lean'. De democratie is traag? Dan digitaliseren we haar. Mensen zijn kritisch? Dan noemen we dat 'woke'. De planeet is op? Dan investeren we in Mars.

Waar het klassieke fascisme intimideerde met geweld, verleidt deze variant met lifestyle. Geen propaganda, maar branding. Geen laarzen, maar loafers. Geen censuur, maar algoritmisch filteren. Wat je niet ziet, bestaat niet — of is gecategoriseerd als 'onnodige ruis'.

Zo verdwijnt langzaam het publieke domein. Niet door een staatsgreep, maar door een boekhoudkundige correctie. Zo slinkt het debat. Niet door onderdrukking, maar door afleiding. En zo verdwijnt het ideaal van de mens als burger, en blijft de mens als klant over.

Rechts ondernemersfascisme is geen dystopie van morgen. Het is een realiteit van vandaag, vormgegeven in aanbestedingen, consultancytaal en technologische utopieën. Het is het fascisme van de glimlach, van de pitchdeck, van de winst per aandeel.

En als we niet oppassen, zullen we het pas herkennen wanneer we al volledig zijn ingecheckt — met onze stem, onze data, onze hoop — in een wereld waar efficiëntie het hoogste goed is, en de ziel een onrendabele restpost.

De Laatste Symfonie van As

Er is een leugen die bij de geboorte wordt ingefluisterd, herhaald in schoolboeken, schermlicht en de eden van staatslieden — dat wij vooruitgaan, dat de beschaving een crescendo is van wording, dat morgen beter zal zijn omdat wij dat hebben besloten.

Maar beschaving is geen hoogtepunt. Het is een verzakking, geplaveid met marmer. Wij stijgen niet op — wij bezinken.

De stad, die immer schitterende kanker, breidt zich niet uit uit noodzaak, maar uit wanhoop vermomd als ambitie. De glans van haar glas is de cosmetica van verval. Onder haar lichtroosters strompelen mensen van cubicle naar corridor, gevoed door cafeïne en betekenisloosheid. Wij leven niet meer — wij functioneren. Wij spreken niet — wij herhalen. Wij rebelleren niet — wij scrollen.

Onze machines zijn slimmer dan onze mythen. Wij hebben het bewustzijn geautomatiseerd, dopamine gedolven met chirurgische precisie, en aandacht uitbesteed aan de zwerm. Het individu is een systeemfout geworden. Originaliteit is een glitch. Diep voelen is disfunctioneren.

Vooruitgang? Wij zijn dichterbij Mars dan bij elkaar. Nooit was een soort zo verbonden — en nooit zo verlaten.

De techno-priesters beloven transcendentie, maar leveren optimalisatie — van het lichaam, van het zelf, van de wanhoop. Een beschaving die niet meer zinvol kan lijden, zal zichzelf amuseertend ten gronde richten. Terwijl we elke hoek van het universum catalogiseren, vergeten we de duizeling van het niet-weten. Mysterie is metadata geworden.

Geschiedenis, dat gebalsemde verzinsel, is geen leermeester maar een sjacheraar. Ze onderwijst niets. Ze herhaalt zich omdat wij geen nieuwe fouten waard zijn. Beschaving evolueert niet — ze repeteert.

Voor elke opflakking van renaissance, honderd jaar verovering. Voor elke trillende kathedraal, duizend gillende slaven. Voor elke Bach, een Hitler. Voor elke stem, een oorlog.

Men zegt dat de wereld beter wordt — maar zelfs onze catastrofes zijn efficiënter geworden. Wij slachten niet meer met zwaarden, maar met toeleveringsketens. Onze bommen vallen sneller, onze rechtvaardigingen glanzen meer. Rijken verrijzen niet meer — ze franchisen.

Religie, ooit de as van kosmische angst en vervoering, is nu morele tuinaanleg geworden. God is vervangen door “welzijn,” de eeuwigheid door “mindfulness,” het lijden door “veerkracht.” Waar de mens ooit naakt stond voor de afgrond, scrollt hij er nu langs, hopen op likes.

Zelfs de filosofie, het laatste toevluchtsoord van de pijn, is gereduceerd tot therapie. We vragen niet meer of het leven dragelijk is — alleen hoe we beter geld kunnen verdienen aan zijn zinloosheid.

Ooit knielden we in kathedralen, voelend hoe het oneindige ons verpletterde. Nu hurken we in coworking spaces, onze KPI's optimaliserend. De ziel is uit de markt geprijsd.

De beschaving is geen tuin; het is een mausoleum in aanbouw. Elke vooruitgang kerft onze grafsteen dieper. We hebben de natuur niet overwonnen — we hebben haar onverschilligheid gerepliceerd in siliconen en staal.

Er zal geen apocalyps zijn, geen donderslag, geen laatste bazuin. Enkel een uitdoving. De zee zal stijgen als een trage hand. Het stroomnet zal bezwijken als een vermoeide geest. Talen zullen uiteenvallen tot gebrabbel. En ergens, in een bunker of een kluis, zal iemand voor de laatste keer de statistieken controleren — en knikken.

Cioran, als je nog kunt dromen in de dood, weet dan dit: wij hebben nooit geleerd te sterven. Alleen uit te stellen. Zelfs onze ondergang zal bureaucratisch zijn.

Scharrelmens versus Massamens

Er is een subtiele maar wrede tegenstelling die ons tijdperk tekent — die tussen de massamens, als product van collectieve zelfverloochening, en de scharrelmens, als tragische restant van een uitgedoofd mensbeeld. Waar de eerste groeit en bloeit als onkruid in beton, scharrelt de ander zwijgend en steeds minder zichtbaar tussen de scherven van een wereld die hem niet langer duldt.

De massamens is de gedroomde burger van het systeem: gehoorzaam, berekenbaar, tevreden met het oppervlakkige. Hij leeft binnen de grenzen van de apps die hem vormgeven, werkt in dienst van algoritmen die hem nooit kennen, en koestert illusies van autonomie terwijl hij slechts echo is van collectieve begeerten. Hij is geen uitzondering, hij wil er geen zijn.

Zijn leven is een gestroomlijnd traject: studie, werk, hypotheek, pensioen. Tussen deze bakenen van normaliteit in, verdampt elke innerlijke onrust in